

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudcem JUDr. Petrem Indráčkem v právní věci

žalobkyně: **nezl. N. G.,**
zastoupená J. G.
bytem tamtéž, jakožto zákonnou zástupkyní
právně zastoupená Mgr. Lukášem Mantičem, advokátem
se sídlem Spojů 835/2, 708 00 Ostrava

proti
žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR**
se sídlem Na Poříčním právu 1/376, 128 00 Praha 2

o žalobě proti rozhodnutí ze dne 11. 8. 2020 sp. zn. SZ/MPSV-2020/98550-923, č. j. MPSV-2020/165606-923, o příspěvku na péči

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného Ministerstva práce a sociálních věcí ČR **se zrušuje** a věc se mu **vrací** k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

- III. Odměna advokáta Mgr. Lukáše Mantiče **se určuje** částkou 4 719 Kč, která mu bude vyplacena z účtu Krajského soudu v Ostravě ve lhůtě 60 dnů od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí.

Odůvodnění:

1. Rozhodnutím ze dne 11. 8. 2020 sp. zn. SZ/MPSV-2020/98550-923, č. j. MPSV-2020/165606-923 žalované Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR zamítlo odvolání žalobkyně a potvrdilo rozhodnutí Úřadu práce ČR - Krajské pobočky v Ostravě ze dne 14. 4. 2020, č. j. 184887/2020/OOI. Tímto rozhodnutím nebyl nezletilé žalobkyni přiznán příspěvek na péči s odůvodněním, že podle posudku lékaře Okresní správy sociálního zabezpečení Ostrava ze dne 18. 3. 2020 nejde u ní o osobu, která se podle ust. § 8 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby. Podle tohoto posudku nezletilá potřebuje pomoc ve dvou základních životních potřebách, a to stravování a péče o zdraví. Žalovaný své rozhodnutí odůvodnil posudkem posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí České republiky (dále jen „PK MPSV ČR“) ze dne 23. 7. 2020, podle kterého nezletilá žalobkyně vyžaduje každodenní mimořádnou péči jiné fyzické osoby při dvou základních životních potřebách, a to výkonu fyziologické potřeby a při péči o zdraví.
2. Zákonná zástupkyně nezletilé žalobkyně podala proti výše uvedenému rozhodnutí žalobu, ve které uvedla, že nezletilá je studentkou, trpí Crohnovou chorobou, chronickou anémií a je po operaci ileostomie. Zákonná zástupkyně v žalobě požádala, aby nezletilý byl pro toto řízení ustanoven zástupce z řad advokátů. Její žádosti Krajský soud v Ostravě usnesením ze dne 22. 10. 2020 č. j. 18 Na 15/2020 – 18 vyhověl a následně ustanovený právní zástupce nezletilé žalobkyně podáním ze dne 10. 11. 2020 upřesnil žalobu tak, že poukázal na odlišné hodnocení provedené lékařkou Okresní správy sociálního zabezpečení Ostrava a posudkovou komisí MPSV ČR. Žalobkyně nesouhlasí se způsobem, jakým posudková komise MPSV ČR hodnotila ve svém posudku zvládnutí základní životní potřeby stravování, neboť v tomto směru jsou její závěry založeny pouze na domněnkách, kdy nebyl objektivně zjištěn stav, a nebylo přistoupeno k účasti žalobkyně na jednání této komise. Žalobkyně je ve věku, kdy samostatně nezvládá aktivity spojené se stravováním a jakékoliv porušení dietního režimu může mít neblahé důsledky na její zdravotní stav. Poté, kdy byla nezletilá žalobkyně podrobena operačnímu zákroku, není schopna vykonávat aktivity obvyklé svému věku a prostředí. V napadeném rozhodnutí nebyly osobní aktivity, zejména sport a jiné volnočasové aktivity, vůbec hodnoceny. Z uvedených důvodů právní zástupce nezletilé žalobkyně navrhoval, aby napadené rozhodnutí žalovaného bylo zrušeno a věc mu byla vrácena k dalšímu řízení.
3. Žalovaný navrhoval zamítnutí žaloby jako nedůvodné. K žalobní námitce nezvládnutí základní životní potřeby stravování poukázal na zjištění vyplývající ze sociálního šetření, podle kterého nezletilá žalobkyně ví, co smí a nesmí konzumovat, její kognitivní schopnosti jsou dostatečné, vidí, čte, je schopna chůze a oběhově je kompenzovaná, nemá parézy končetin, a ve svém věku 14 let za více než dva roky trvání střevního onemocnění musí mít přiměřené schopnosti, dovednosti a návyky pro život s tímto postižením

vyžadujícím dietní stravování. Žalovaný v tomto směru odkázal i na závěr posudku PK MPSV ČR, která tuto základní životní potřebu jako nezvladatelnou nehodnotila. K namítanému nezvládání základní životní potřeby osobní aktivity žalovaný odkázal na nález praktické lékařky nezletilé žalobkyně i na hodnocení PK MPSV ČR, která nezvládání této základní životní potřeby u žalobkyně nezohlednila.

4. Krajský soud provedl důkaz napadeným rozhodnutím žalovaného ze dne 11. 8. 2020 sp. zn. SZ/MPSV-2020/98550-923, č. j. MPSV-2020/165606-923, obsahem správního spisu žalovaného též spisové značky a obsahem správního spisu Úřadu práce ČR – Krajské pobočky v Ostravě sp. zn. ÚP/78192/2019/SS a poté dospěl k závěru, že žaloba je důvodná. Při řízení o žalobě žalobkyně vycházel přitom krajský soud z ust. § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) a ze skutkového a právního stavu, který tu byl dán v době vydání rozhodnutí žalovaného, přičemž napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích žalobních bodů (ust. § 75 odst. 1, 2 s. ř. s.).
5. Z obsahu správního spisu správního orgánu I. stupně krajský soud zjistil, že zákonná zástupkyně nezletilé žalobkyně podala žádost o příspěvek o péči dne 9. 12. 2019. Dne 10. 1. 2020 bylo v místě bydliště nezletilé žalobkyně provedeno sociální šetření. Podle záznamu z tohoto sociálního šetření uvedla matka žalobkyně, že nezletilá trpí Crohnovou chorobou, která se projevuje častými bolestmi břicha, má také těžkou anémii a často ji bolí hlava. V listopadu prodělala operaci – stomii tenkého střeva. V záznamu se mj. uvádí, že nezletilá žalobkyně je zcela orientovaná časem, místem i osobou, nemá problémy se zrakem ani se sluchem. Zvládá komunikaci a nemá žádnou vadu řeči. Na dotazy odpovídá adekvátně, umí číst i psát a ovládat mobilní telefon. Osobní záležitosti za ni vyřizují rodiče. Nezletilá žalobkyně má přísnou stomickou dietu, kdy veškerou stravu jí chystá matka. Ví, co smí či nesmí konzumovat. Sama si dokáže vzít něco z ledničky, jídelníček jí však kontroluje matka. Dokáže se sama najíst lžící i příborem a zvládá rozlišování potravin podle potřeby a účelu. Je schopná si nalít nápoj a napít se. Pokud jde o sociální vztahový rámec mimo rodinu, v záznamu se uvádí, že žalobkyně vychází se svými vrstevníky bez problému, ve volném čase ráda kreslí, sleduje filmy, hraje si se sourozenci nebo tráví čas na zahradě. Nesmí se účastnit žádných pohybových aktivit ve škole. Dne 18. 3. 2020 byl vypracován posudek o zdravotním stavu – posouzení stupně závislosti osoby lékařem Okresní správy sociálního zabezpečení Ostrava. Podle tohoto posudku se u žalobkyně jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, jehož rozhodující příčinou je morbus Crohn s postižením terminálního ilea a pankolitida, stav po ileocekální invazinaci, laparoskopické ileostonii; od září 2019 probíhá u žalobkyně biologická léčba Humirou. Z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu potřebuje žalobkyně pomoc při základních životních potřebách stravování a péče o zdraví. Nejde tedy o osobu, která se podle § 8 odst. 1 zákona č. 108/2006 Sb., v platném znění, považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby. Na základě tohoto posudku vydal Úřad práce ČR – Krajská pobočka v Ostravě dne 14. 4. 2020 rozhodnutí, jímž nezletilá žalobkyně příspěvek na péči nepřiznal. Proti tomuto rozhodnutí podala zákonná zástupkyně nezletilé žalobkyně odvolání doručené správnímu orgánu I. stupně dne 29. 4. 2020. Uvedla v něm, že v důsledku chronického onemocnění střeva chronické anémie a stavu po operaci ileostomie musí na nezletilou dohlížet celé dny, chystat jí jídlo, dávat jí léky a poskytovat injekční biologickou léčbu. Pokud jde nezletilá ven, musí na ni dohlížet, z důvodu stomie ju musí vždy očistit a

umýt. Zákonná zástupkyně dále namítala, že v posudku o zdravotním stavu nebyly vůbec zohledněny osobní aktivity, kdy nezletilá nemůže sportovat, nechodí s kamarády ven, protože se stydí a omezuje ji to. O tomto odvolání, jak již bylo uvedeno shora, rozhodl žalovaný napadeným rozhodnutím.

6. Součástí správního spisu žalovaného je posudek PK MPSV ČR ze dne 23. 7. 2020. V tomto posudku je uvedeno, že při jeho vypracování vycházela posudková komise ze zdravotnické dokumentace nezletilé žalobkyně od praktického lékaře MUDr. S. a jejího nálezu ze dne 23. 2. 2020, z úplné spisové dokumentace vedené u Okresní správy sociálního zabezpečení Ostrava, ze záznamu o sociálním šetření ze dne 10. 1. 2020, z propouštěcí zprávy Fakultní nemocnice Ostrava, kliniky dětského lékařství, z hospitalizace od 12. 5. do 18. 5. 2020, od 31. 5. do 4. 6. 2020 a od 9. 6. do 26. 6. 2020, ze zprávy a doporučení speciálního pedagogického centra ze dne 16. 1. a 14. 2. 2020, zprávy MUDr. Š., Ph.D. ze dne 31. 1., 16. 4. a 9. 6. 2020 a MUDr. B. PEAM ze dne 4. 2. 2020. V diagnostickém souhrnu uvedla PK MPSV ČR morbus Crohn s postižením terminálního ilea a pankolitidu, stenotující průběh, stav po ileocekální invaginaci v říjnu 2019, stav po laparoskopické ileostomii dne 29. 10. 2019 a biologickou léčbu Humirou od září 2019. Onemocnění původně probíhalo od ledna 2018 pod diagnózou IBD-ulcerózní kolitidy; od září 2018 do září 2019 byla žalobkyně léčena metotrexátem. Dále se u žalobkyně jedná o chronickou anémii a opakované parenterální feroterapie. Podle posudkové komise žalobkyně není schopna zvládat dvě základní životní potřeby, a to péči o zdraví a fyziologické potřeby. Odlišně od posudku lékaře OSSZ Ostrava hodnotila jako zvládanou základní životní potřebu stravování, přičemž odkázala na záznam ze sociálního šetření, podle něhož nezletilá žalobkyně ví, co smí a nesmí konzumovat za situace, kdy jsou její kognitivní schopnosti dostatečné, vidí, čte, je schopná chůze, oběhově je kompenzovaná, nejsou u ní parézy končetin a ve věku 14 let a více než dvouletém trvání střevního onemocnění musí mít přiměřené schopnosti, dovednosti a návyky pro život se zdravotním postižením vyžadujícím dietní stravování. Ohledně zvládání základní životní potřeby osobní aktivity PK MPSV ČR uvedla, že žalobkyně navazuje kontakty a vztahy s jinými osobami, je schopna plánovat a uspořádat osobní aktivity, je schopna styku se společenským prostředím, stanovit si a udržet denní program, vykonávat aktivity obvyklé věku a prostředí, přiměřeně věku, navštěvuje školu, kde dle doporučení školského poradenského zařízení je nutná modifikace tělesné výchovy podle lékařského návrhu vždy aktuálně pro nový školní rok. PK MPSV ČR tedy uzavřela, že v případě žalobkyně nejde o osobu do 18 let věku, která se podle § 8 odst. 1 zákona č. 108/2006 Sb., ve znění zákona č. 366/2011 Sb. považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby, neboť z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu vyžaduje každodenní mimořádnou péči jiné fyzické osoby, není však neschopná zvládat aspoň tři základní životní potřeby.
7. Podle ust. § 8 odst. 1 zákona č. 108/2006 Sb., ve znění zákona č. 366/2011 Sb., osoba do 18 let věku se považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve
 - a) stupni I (lehká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopná zvládat 3 základní životní potřeby,
 - b) stupni II (středně těžká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopná zvládat 4 nebo 5 základních životních potřeb,

- c) stupni III (těžká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopná zvládat 6 nebo 7 základních životních potřeb,
 - d) stupni IV (úplná závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopná zvládat 8 nebo 9 základních životních potřeb,
- a vyžaduje každodenní mimořádnou péči jiné fyzické osoby.

8. Podle odst. 9 odst. 1 téhož zákona při posuzování stupně závislosti se hodnotí schopnost zvládat tyto základní životní potřeby:

- a) mobilita,
- b) orientace,
- c) komunikace,
- d) stravování,
- e) oblékání a obouvání,
- f) tělesná hygiena,
- g) výkon fyziologické potřeby,
- h) péče o zdraví,
- i) osobní aktivity,
- j) péče o domácnost.

9. Podle odst. 3 téhož ustanovení schopnost zvládat základní životní potřebu uvedenou v odst. 1 písm. j) se nehodnotí u osob do 18 let věku.

10. Podle odst. 4 téhož ustanovení při hodnocení schopnosti zvládat základní životní potřeby se hodnotí funkční dopad dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu na schopnost zvládat základní životní potřeby; přitom se nepřihlíží k pomoci, dohledu nebo péči, která nevyplývá z funkčního dopadu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.

11. Podle odst. 5 téhož ustanovení pro uznání závislosti v příslušné základní životní potřebě musí existovat příčinná souvislost mezi poruchou funkčních schopností z důvodu nepříznivého zdravotního stavu a pozbytím schopnosti zvládat základní životní potřebu v přijatelném standardu. Funkční schopnosti se hodnotí s využíváním zachovaných potenciálů a kompetencí fyzické osoby a využíváním běžně dostupných pomůcek, prostředků, předmětů denní potřeby nebo vybavení v domácnosti, veřejných prostor nebo s využitím zdravotnického prostředku.

12. V rámci odvolacího řízení, na jehož základě bylo vydáno konečné správní rozhodnutí ze dne 11. 8. 2020, doplnil žalovaný dokazování posudkem posudkové komise MPSV ČR, který byl vypracován dne 23. 7. 2020. Tento posudek byl vzat žalovaným jako stěžejní důkaz pro odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí. Posudek obsahuje přehled zdravotnické dokumentace nezletilé žalobkyně, ze které posudková komise vycházela a diagnózu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně – Morbus Crohn s postižením terminálního ilea a pankolitida, stenotující průběh, stav po ileocekální invaginaci a po laparoskopické ileostomii, chronická anémie a opakované parenterální feroterapie. V samotném posudkovém hodnocení je uvedeno odlišné stanovisko od posudkového lékaře Okresní správy sociálního zabezpečení Ostrava s tím, že posudková komise u nezletilé žalobkyně neuznala jako samostatně nezvládanou základní životní potřebu stravování a na rozdíl od posudkového lékaře OSSZ Ostrava uznala jako

samostatně nezvládanou základní životní potřebu fyziologické potřeby. Co do neuznání nezvládnání základní životní potřeby stravování žalobkyně namítala, že byly v posudku nedostatečně zhodnoceny „aktivity spojené se stravováním“, kdy jakékoliv porušení přísné diety může mít neblahé následky na její zdravotní stav. Závěr posudkové komise o neuznání této základní životní potřeby jako nezvládané je založen pouze na domněnkách bez zjištění objektivního stavu, kdy nebylo přistoupeno k osobní účasti nezletilé žalobkyně na jednání posudkové komise. Z ust. § 25 odst. 3 zákona č. 108/2006 Sb. přitom vyplývá, že při posuzování stupně závislosti osoby vychází Okresní správa sociálního zabezpečení ze zdravotního stavu osoby doloženého nálezem vydaným poskytovatelem zdravotních služeb, popř. také z vyšetření dětského klinického psychologa v případě pervazivních vývojových poruch, z výsledku sociálního šetření a zjištění potřeb osoby, popř. z výsledku funkčních vyšetření a z výsledku vlastního vyšetření posuzujícího lékaře. Není tedy povinností posudkových orgánů provádět vlastní vyšetření posuzované osoby za situace, kdy může být posudek vypracován na základě dostačující zdravotnické dokumentace. Tuto žalobní námitku proto nehodnotí krajský soud jako důvodnou.

13. Podle přílohy č. 1 k vyhlášce č. 505/2006 Sb., která blíže vymezuje posuzování schopnosti zvládat základní životní potřeby, se za schopnost zvládat základní životní potřebu stravování považuje stav, kdy osoba je schopná vybrat si ke konzumaci hotový nápoj a potraviny, nápoj nalít, stravu naporcovat, naservírovat, najíst se a napít, dodržovat stanovený dietní režim. Při hodnocení zvládnání této základní životní potřeby u žalobkyně vycházela posudková komise ze záznamu o provedeném sociálním šetření, podle kterého žalobkyně si je vědoma toho, co může a nesmí konzumovat, jelikož její kognitivní schopnosti jsou dostatečné a ve svém věku při více než dva roky trvajícím střevním onemocnění musí mít přiměřené schopnosti, dovednosti i návyky pro život s tímto zdravotním postižením, které vyžaduje dietní stravování. Při jednání krajského soudu dne 8. 4. 2021 zákonná zástupkyně nezletilé žalobkyně uvedla, že žalobkyně je schopna si vybrat ke konzumaci hotový nápoj a potraviny, nalít si nápoj, rozdělit si stravu na menší kousky a naservírovat si ji, je schopná se najíst a napít. Žalobkyně si je také vědoma dietního režimu, i když se stává, že jej poruší a v jednom takovém případě musela být i hospitalizována. Z uvedeného ovšem nelze dovodit, že by základní životní potřebu stravování samostatně nezvládala a pokud byla tedy uznána jako nezvládaná lékařem OSSZ Ostrava, jednalo se nepochybně o posudkový omyl.
14. Žalobkyně dále posudku posudkové komise MPSV ČR vytýkala nedostatečné zhodnocení schopností zvládnání základní životní potřeby osobní aktivity. V napadeném rozhodnutí osobní aktivity, zejména sport a jiné volnočasové aktivity, nebyly vůbec zhodnoceny, což považuje za pochybení na straně žalovaného. Podle přílohy č. 1 k vyhlášce č. 505/2006 Sb. se za schopnost zvládat základní životní potřebu osobní aktivity považuje stav, kdy osoba je schopna vstupovat do vztahu s jinými osobami, stanovit si a dodržet denní režim, vykonávat aktivity obvyklé věku a prostředí jako např. vzdělávání, zaměstnání, volnočasové aktivity, vyřizovat své záležitosti. Z obsahu správního spisu správního orgánu I. stupně přitom vyplynulo, že žalobkyně již v podaném odvolání namítala, že osobní aktivity nebyly v posudku vůbec zohledněny, uvedla, že žalobkyně nemůže sportovat, že ji ve sportu zdravotní stav omezuje, nechodí ven s kamarády, protože se stydí. PK MPSV ČR pak k tomuto odvolacímu důvodu v posudku uvedla, že žalobkyně „navazuje kontakty a vztahy s jinými osobami, je schopna plánovat a uspořádat osobní

aktivity, styku se společenským prostředím, stanovit si a dodržet dietní program, vykonávat aktivity obvyklé věku a prostředí přiměřené věku, navštěvuje školu, kde dle doporučení školského poradenského zařízení je nutná modifikace tělesné výchovy dle lékařského návrhu vždy aktuálně pro nový školní rok“. Při jednání krajského soudu zákonná zástupkyně mj. uvedla, že před onemocněním nezletilé žalobkyně Crohnovou chorobou a následnými operacemi nezletilá provozovala míčové hry, hrála florbal, házenou; šlo o běžnou sportovní činnost. Kromě toho běhala se svými vrstevníky, jezdila na kole, přičemž ve všech těchto sportovních aktivitách je omezená. Omezená je rovněž v aktivitách spojených s činností ve škole, jako je lyžařský výcvik, výlet apod. Za neschopnost zvládat základní životní potřebu osobní aktivity se mj. považuje stav, kdy osoba není schopná zapojit se přiměřeně do obvyklých aktivit pro daný věk; tento stav je nutno hodnotit ve vztahu k období před vznikem závislosti, resp. před vznikem dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, který má za následek neschopnost zvládat tuto základní životní potřebu. Nemožnost vykonávat sportovní aktivity přitom posudková komise ve svém posudku vůbec nehodnotila, pouze v něm v tomto směru uvedla, že „je nutná modifikace tělesné výchovy dle lékařského návrhu vždy aktuálně pro nový školní rok“. Ohledně hodnocení zvládání této základní životní potřeby je proto dle názoru krajského soudu posudek posudkové komise MPSV ČR ze dne 23. 7. 2020 neúplný a nepřesvědčivý. Uvedenou žalobní námitku proto krajský soud hodnotí jako důvodnou.

15. Se zřetelem k ust. § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., v platném znění, krajský soud nemá možnost v této právní věci vyžádat od posudkové komise posudek, jehož úkolem by bylo dostatečně a podrobně odůvodnit zvládání či nezvládání základní životní potřeby osobní aktivity u nezletilé žalobkyně.
16. Ze shora uvedených důvodů krajský soud rozhodnutí žalovaného pro vady řízení zrušil v souladu s ust. § 78 odst. 1 s. ř. s. a věc mu vrátil k dalšímu řízení podle odst. 4 téhož ustanovení. V dalším řízení bude žalovaný povinen odstranit vady řízení spočívající v neúplnosti a nepřesvědčivosti posudku PK MPSV ČR ze dne 23. 7. 2020.
17. Žádnému z účastníků nebylo přiznáno právo na náhradu nákladů řízení, neboť v řízení úspěšná žalobkyně se tohoto práva výslovně vzdala (ust. § 60 odst. 1 s. ř. s.).
18. Ustanovenému právnímu zástupci nezletilé žalobkyně byla přiznána odměna za její zastoupení v rozsahu tří úkonů právní služby po 1 000 Kč a tří režijních paušálů po 300 Kč v souladu s ust. § 7, § 9 odst. 2 a § 13 odst. 4 vyhlášky č. 177/1996 Sb., v platném znění. S připočtením 21 % daně z přidané hodnoty ve výši 819 Kč činí odměna celkem 4 719 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení.

[Zadejte text.]

Podmínkou řízení o kasační stížnosti je povinné zastoupení stěžovatele advokátem, pokud stěžovatel sám nemá vysokoškolské právnické vzdělání.

Ostrava 8. 4. 2021

JUDr. Petr Indraček
samosoudce

Shodu s prvopisem potvrzuje